

SZENTBÉKKÁLLA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

GAZDASÁGI PROGRAMJA 2024-2029

Bevezető

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) 116. §-a képviselő-testület át nem ruházható hatásköröként határozza meg a gazdasági program elfogadását. A hivatkozott jogszabályhely ad útmutatást a program tartalmára vonatkozóan.

A gazdasági program elkészítésének célja, hogy az Önkormányzat Képviselő-testülete a ciklusának időtartama alatt egy egységes, előre meghatározott célrendszer szerint működjön, fejlődjön.

A gazdasági program összeállítása során figyelembe kell venni:

- A képviselő-testület, polgármester elképzeléseit;
- Az önkormányzat működtetésében résztvevő intézmények vezetőinek javaslatait, elvárásait, elképzeléseit;
- Az Önkormányzat lakossága, önszerveződő közösségei (civil szervezetek) által megfogalmazott elképzeléseket, igényeket;
- Az Önkormányzat jelenlegi, illetve várható pénzügyi helyzetét;

A gazdasági program helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

A gazdasági programban meghatározott célkitűzések eléréséhez a Képviselő-testületnek két irányba kell koncentrálni:

- a célkitűzések egymásra épülő megvalósításáról
- a szükséges anyagi források, eszközök megteremtésére

A gazdasági program – kapcsolódva a megyei területfejlesztési elképzelésekhez – kiemelten tartalmazza az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket. A gazdasági program elkészítése során figyelembe kell venni, hogy milyen elfogadott és hatályba lépett új jogszabályok érintik az önkormányzati rendszer működését, finanszírozását, elsősorban a kötelező és önként vállalt feladatok meghatározásával. Ennek érdekében szükséges a pályázati lehetőségek felkutatása, Önkormányzat sajátosságainak kihasználása alapján új lehetőségek keresésére, illetve a meglévő anyagi források nagyobb mértékű kihasználására.

A település adottságai

1. A település földrajzi fekvése, bel- és külterületének leírása, természeti adottságai

1.1 A település földrajzi fekvése:

Szentbékállai község közigazgatásilag Veszprém megye, Tapolca járáshoz tartozó település. Szentbékállai özssterülete 10,70 km², lakosság száma 2020. január 1-i adatok alapján 212 fő. Népsűrűsége 19,81 fő/km².

Szentbékállá a Káli-medence északi, a Boncsos-tető, a Fekete-hegy, Sátorma-hegy által körbefont területen fekszik. Közelében található a híres kőtenger. A település elhelyezkedéséből nem csupán a különleges panoráma és sok természeti látnivaló adódik, hanem olyan viszonylagos éghajlati védettség is, melynek következtében évente mintegy kétezer órányit süt a nap. Viszonylag kis kiterjedésű határa körben erdős, dombos és csak dél felé nyitott, azonban ez utóbbi nagy része mocsaras.

A tömegközlekedést a helyközi autóbusz járatok biztosítják, amelyek viszonylag kis járatszámban vehetőek igénybe. Ennek pótlását és kiegészítését szolgálhatja a falugondnoki szolgálat a falugondnoki busz igénybevételének lehetőségével a településen élők számára biztosítva jogszabályi keretek között annak használatát.

1.2. A település bel- és külterületei a statisztikai adatok tükrében

Földrészlet statisztika fekvésenként							
fekvés	földrészlet száma	egyéb önálló épületek száma	egyéb önálló lakások száma	összes terület (m ²)	legkisebb földrészlet terület (m ²)	legnagyobb földrészlet terület (m ²)	átlagos földrészlet terület (m ²)
belterület	292	0	4	328951	28	14262	1127
külterület	302	1	0	8528501	35	1406710	28242
zártkert	531	4	0	1841296	12	71902	3468
ÖSSZESEN	1125	5	4	10698748			

Földrészlet statisztika művelési áganként						
művelési ág	földrészletek száma	alrészletek száma	összes alrészlet terület (m ²)	legkisebb alrészlet terület (m ²)	legnagyobb alrészlet terület (m ²)	átlagos alrészlet terület (m ²)
erdő	75	79	3225446	556	1266710	40828
fásított terület	35	37	132610	399	42027	3584
gyep (legelő)	92	107	1016251	203	112732	9498
gyep (rét)	236	246	1214614	78	185186	4937
gyümölcsös	49	51	248830	278	58592	4879
kert	58	61	57678	168	2860	946
kivett	467	469	1312762	12	220029	2800
szántó	132	174	2659268	414	149642	15283
szőlő	208	237	821289	205	36348	3508

Forrás: www.takarnet.hu

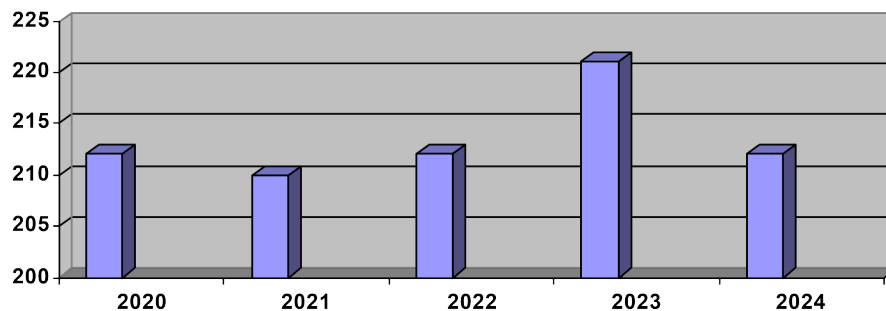
2. A település szociometriai és demográfiai leírása

A község az 1970-es évekig normál életét élte, azonban ezt követően mégis hanyatlani kezdett a falu. A munkalehetőség hiányában a lakosság a kiemelt övezetnek számító Balaton-partra vagy városokba költözött, megkezdődött az elvándorlás. A népszámlálási adatok alapján 1970-ben 465 főt számoltak, 1980-ban 337 főt, 1990-ben 264 főt, míg 2001-ben 255 főt. Közös Hivatalunk megalakulásakor 2013-ban a település létszáma: 215 fő. A választások évében 2024. január 1-jén 212 fő.

Állandó lakosság száma

Év	Fő
2020	212
2021	210
2022	212
2023	221
2024	212

**Forrás: saját szerkesztés, 2025.
Kormányhivatal által közölt adatok alapján**

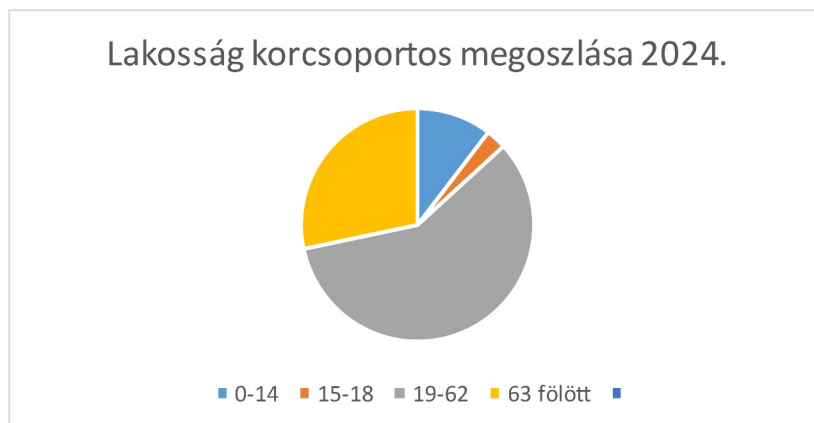
A 2013-as létszámadatok és a 2020-2024-es adatok alapján az állandó lakosság száma állandó tendenciát mutat, kiugróbb növekedést a 2023-as év mutat.

Szentbékállai település korcsoportos adatai 2024. január 1.

Korcsoportok	0-14	15-18	19-62	63-x	összesen
Állandó lakosság (fő)	22	6	124	60	212

A 2024. évi adatokból számolt %-os megoszlás a korcsoportok között a következők szerint alakul az állandó lakosság viszonylatában: a 0-14 éves korcsoport 10,4%-a, 15-18 éves korcsoport 2,8%-a (0-18 éves korcsoport összesen 28 fő 13,2%), a 19-62 éves korcsoport 58,5%-a, 63 év és a feletti korcsoport 28,3%-a.

A korcsoportos összetételt vizsgálva jól látszik, hogy a 14 év alattiak aránya alacsony a lakosságon belül. Az idősebb korosztályok aránya a település népességén belül pedig viszonylag magas. Ezek az adatok jól mutatják, hogy Szentbékálla lakosságát előregedés jellemzi. A lakosság előregedése természetesen országos jelenség, de az adatok azt mutatják, hogy Szentbékállát fokozottan érinti ez a folyamat.

Szentbékálla társadalmi helyzetét vizsgálva megállapíthatjuk, hogy az állandó lakosság stagnált, az állandó lakosságon belül a korcsoportok megoszlása a település előregedési folyamatát vetítik elő.

A településen a fiatalok letelepedését gátolja a munkahelyek hiánya, a közlekedési viszonyok kötöttsége. A településen egyre jellemzőbb a megüresedett ingatlanok nyaraló ingatlanok történő megvásárlása, ezáltal az állandó lakosság drasztikus átrendeződése.

3. A település gazdasági helyzete, intézményei, kulturális értékei

A település adottságaira való tekintettel az idegenforgalom és a mezőgazdaság bír nagy jelentőséggel. A településen turizmus keretében a lakosok szálláshely kiadással foglalkoznak. Ipari tevékenység nincs.

A települési hulladék kezelése az Észak-Balaton Törség Regionális Települési Szilárdhulladék Kezelési Önkormányzati Társulásban való részvétellel történik. A feladatot, mint közszolgáltatót az Észak-Balaton Hulladékkezelési Konzorcium látja el. A település belterülete csatornázott.

Szentbékálla önállóan intézményt nem tart fenn. A településgazdálkodási feladatokat az önkormányzat saját alkalmazottaival, valamint a közfoglalkoztatás rendszerén keresztül látja el. Fontos feladatokat lát el a szintén önkormányzat által fenntartott falugondnoki szolgálat.

Az önkormányzat épületében a Közös Hivatal kihelyezett ügyfélfogadást tart a település lakosainak önkormányzati és államigazgatási ügyeinek intézésére heti egy alkalommal.

Kiemelt közösségi szintérenként szolgál a település Művelődési háza, amely a község számos rendezvényeinek helyszíne. A Községi Ház a Könyvtárnak ad helyet, melynek folyamatos fejlesztéséről a tapolcai Wass Albert Könyvtár gondoskodik Megállapodás keretében.

Az önkormányzat, mint a Köveskál És Törsége Óvoda Társulás tagja óvodát tart fenn Köveskál településen. Az általános iskolás korú gyermekek a településről Zánkára és Révfülöpre járnak iskolába. Szentbékálla településnek a kötelező felvételt biztosító alapfokú intézménye Révfülöpon működik.

Az egészségügyi alapellátás keretében a háziorvosi ellátást Köveskáli háziorvosi szolgálat, a fogorvosi ellátást a Révfülöpi székhellyel működő fogorvosi szolgálat látja el. A védőnői szolgálatot működtetünk a Csolnoky Ferenc *Kórházzal kötött* megállapodás alapján.

Szentbékállai a Tapolca Környéki Önkormányzati Társulás Tagjaként a családsegítő és gyermekjóléti feladatokat a Balaton-felvidéki Szociális és Gyermekvédelmi Szolgálat útján látja el. (gyermekjóléti feladatok, szociális étkeztetés, házi-segítségnyújtás)

A faluban járva megfigyelhetők a népi építészeti hagyományok a régi házakon, amelyek közül néhány műemlék. Országos jelentőségű műemlék a felvidéki klasszikus stílusban épült nagyméretű présház, a Birkás-pince és -lakóház. Harmonikus településképét a természeti, táji adottságok, a művi, épített elemei, valamint a szépen gondozott, nagyarányú zöldfelületei együtt alkotják. Elhelyezkedése, földrajzi-természeti értékei és kultúrája tehát méltán teszi a községet egy rendkívül kedvelt turisztikai célállomássá. A halmazfalu vidékies, nyugodt pihenést biztosító környezete máig is a legmarkánsabb és megőrizendő értékei közé tartozik. A többutcás település újabb keletű építkezései jórészt a hagyományok tiszteletében történtek.

A falu határában nyugatra fekszik a híres szentbékállai kőtenger. A település mellett emelkedik a Fekete-hegy, mely kiváló kirándulóhely. Érdekes itt felkeresni az Eötvös Károly-kilátót, mely 1950-ben bazaltkőből épült, később ezt 1978-ban vörösfenyőből készült kilátótorony váltotta fel. Innen csodálatos kilátás nyílik nemcsak a festői Káli-medencére, hanem a Tapolcai-medence tanúhegyeire, a Balatonra, a Tihanyi-félszigetre és a hegytető tavaira is.

Pénzügyi lehetőségek, vagyoni helyzete

Az Önkormányzat utóbbi öt évre vonatkozó főbb költségvetési adatait ezer forintban a következő táblázat tartalmazza:

	2020 év	2021 év	2022 év	2023 év	2024 év
Költségvetés bevételei és kiadásai					
Bevétel	77.999	92156	76083	72.276	56.478
Kiadás	44.542	65514	53.350	62.798	48.864
Pénzkészlet 12.31-én	33.202	26317	23.473	11.074	10.271

Bevételekből

Közhatalmi bevételek (helyi adók)					
Építményadó	4.093	3935	4.093	3.627	5.454
Iparűzési adó	1.676	2645	5.091	9.696	6.746
Idegenforgalmi adó	245	296	543	610	621
Gépjárműadó (40 %)	14	0	0	0	0
Pótlék, birság	161	244	632	166	449
Telekadó	1.129	1776	2.413	1.333	1.468

Állami támogatások					
Normatív támogatások	22.144	24142	27.262	26.227	23.663
Pályázati támogatások					
Pályázati támogatás	19.829	14236	969	0	0

Vagyoni helyzet (nettó érték)					
Immateriális javak	0	0	0	0	0
Tárgyi eszközök	228.132	236.830	229.374	111.962	106.269

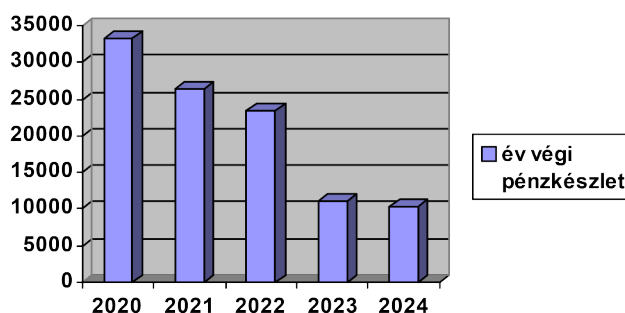
Befektetett pénzügyi eszközök	480	480	480	0	0
Vagyron szerkezete (bruttó érték)	271.929	273372	267106	128.715	120.470

Felhalmozási kiadások	5.897	22.115	4.765	12.281	0
------------------------------	--------------	---------------	--------------	---------------	----------

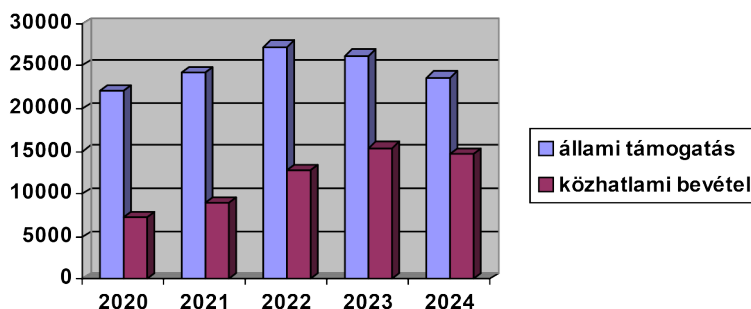
Az Önkormányzat vagyoni szerkezetét megvizsgálva látható, hogy a vagyonunk nagymértékben csökkent 2023. év végére a szennyvízcsatorna-hálózat és víz-hálózat a Magyar Állam képviselőjében eljáró Nemzeti Vízművek Zrt. részére történő átadás miatt. Az utóbbi két év csökkenését az elmaradt felhalmozási kiadások hiánya és az értékesítés elszámolása okozta.

Szentbékállai bevételei kizárólag állami támogatásból, adóbevételekből és kismértékű saját bevételekből tevődnek össze, ezért a takarékos, átgondolt költségvetéssel rendelkező önkormányzatok közé tartozik. Az év végi záró pénzkészlet alakulása az elmúlt öt évben jelentős csökkenést mutat, mely a pályázati támogatások csökkenése és az emelkedő árak hatására változott.

Az Önkormányzat sajátos működési bevételeinek növelési lehetőségeit meg kell keresni.

A bevételek vonatkozásában a két fő bevételi forrást: állami támogatások és a közhatalmi bevételek – összehasonlítva látható az állami támogatások jóval nagyobb aránya:

Gazdasági programunk anyagi forrásai:

- állami támogatás
- adóbevételek, saját bevételek
- pályázati úton elnyert támogatások

Alapvető feladatok:

- a település működőképességének biztosítása, a kötelező és önként vállalt feladatok ellátásához szükséges feltételek megteremtése;
- a társulási fenntartású intézményrendszer zavartalan működtetése;
- az ésszerű és takarékos gazdálkodás elvének fokozott betartása, az önkormányzati vagyron megőrzése;
- az anyagi lehetőségek figyelembe vételével a fejlesztési tervek megvalósítása.

Jövőkép, megvalósítandó elképzelések, fejlesztési tervek

A Képviselő-testület fejlesztési elképzeléseit saját forrásaira, valamint lehetőség szerint pályázati támogatások igénybevételére alapozza:

1. Önkormányzati épületek felújítása lépésenként.

- Ide tartozik a volt iskola épülete, az önkormányzati hivatal és egyben orvosi rendelő, kultúrház épületének folyamatos felújítása
- Információs táblák elhelyezése
- Közvilágítás további fejlesztése, a temető körbekerítése, új közterületi kamerarendszer létesítése, a parkolóhelyek fejlesztése és az ott leparkoló gépjárművekkel érkezőknek pihenő kialakítása
- A játszótér rekonstrukciója, különös tekintettel a megrongált fák szakszerű felmérésére, gyógyítására, eltávolítására vagy cseréjére,
- Épített kulturális örökségünk védelme, ápolása, felújítása.

2. Önkormányzat egyéb tervei.

- Töttöskáli Árpád-kori templomrom felmérése és karbantartása civil egyesületek bevonásával
- Velétei palotarom karbantartása;
- Telkek kialakítása a fiatalok letelepedése érdekében
- „Káposztáskertek” felújítása

3. Közélet, kultúra, sport:

- klubok, civil szervezetek működési feltételeinek biztosítása, támogatási rendszer megtartása;
- egyházakkal való együttműködés;
- kulturális rendezvények megtartása, fejlesztése, támogatása;
- községi színtér működtetése;
- hagyományőrző programok megtartása.

4. Környezetvédelem, hulladékgazdálkodás:

- a település és annak külterületének természeti adottságainak megőrzése, gondozása;
- a település folyamatos fásítása, növényesítése, virágosítása;
- illegális lerakóhelyek feltárása, megszüntetése;
- szelektív gyűjtés feltételeinek fejlesztése;

5. Szociális tevékenység, egészségügy, munkaügy, foglalkoztatás:

- a Balaton-felvidéki szociális és Gyermeekjóléti szolgálat Önkormányzati Társulás adta lehetőségek kihasználása, kapcsolat fejlesztése (jelzőrendszer, házi segítségnyújtás);
- az egészségügyi vállalkozások, önkormányzatok egységes kapcsolatrendszerének kialakítása;
- falugondnoki szolgálat folyamatos fenntartása;
- e-közigazgatási szolgáltatások folyamatos bővítése;
- az önkormányzat által működtetett házi gondozószolgálat, idősellátás megőrzése, fenntartása;
- a munkanélküliek foglalkoztatásának biztosítása, közmunkaprogramban való további részvétel, munkahelyteremtő vállalkozások támogatása;
- a közmunkások foglalkoztatásával kapcsolatban az Önkormányzat megvizsgálja a közmunkások foglalkoztatásának lehetőségeit, kihasználja a közmunkával való foglalkoztatás finanszírozási előnyeit;
- a munkahely teremtés feltételeinek javítása a településen fontos feladat;
- a fejlesztési elképzelésekkel az Önkormányzat segíti a helyi vállalkozásokat, segíti a helyi gazdaság megerősítését, ehhez igyekszik kedvező feltételeket megteremteni, hogy a vállalkozók számára munkahely bővítési lehetőségeket teremtsen;
- együttműködik a munkaügyi hivatalokkal.

6. Önkormányzat tájékoztatási, kapcsolattartási rendszere:

- a honlap aktualitásának folyamatos biztosítása;
- a honlapon fontos a kereshetőség biztosítása, valamint az akadálymentesítés is;
- a honlap átláthatósága biztosítja a nyitottságot és az átláthatóságot a falu lakói felé;
- a honlapon biztosítani kell a helyet a közérdekű adatoknak, a vállalkozóknak, az intézményeknek, civilszervezeteknek a településen megrendezett programoknak.
- az informatikai lehetőségek biztosítása a települési önkormányzatok számára a mindenkor követelményeihez igazodás, felzárkózás követelményét jelenti.

7. A turizmussal összefüggésben kiemelt célunk a bakancsos és a kerékpáros turizmus fejlesztése.

A Káli-medencében közösen a többi településsel szeretnénk végre a régóta tervezett kerékpárutat megvalósítani.

Szeretnénk a településünk határain túlra, itt-ott a szomszéd települések külterületére is átnyúló, a tavalyi évben -- „Barangolás a Kál nemzetség földjén” címmel - kialakított túra

útvonalakat tovább fejleszteni. Ezzel összefüggésben erőnk szerint célunk a külterületi útjaink folyamatos karban tartása és javítása, elavult jelző táblák folyamatos felújítása és kibővítése. A település belterületén az utóbbi években rangos díjakkal is elismert világosítási programunkat folytatni kívánjuk. Élhető, biztonságos környezetünk folyamatos megóvása, szépítése, tisztán tartása a főbb céljaink között szerepel.

Az idegenforgalom a település azon ágazata ahol az önkormányzat a rendezett településkép biztosításával növeli a komfortérzetet nemcsak a település lakóinál, hanem az idelátogató, vagy átutazó turistáknál. Sajnálatos módon az elmúlt 5 évben a vendéglátóhelyek száma nem növekedett, így a magánszektor vállalkezési akarátán és lehetőségein múlik a körülmények számbavétele. Mindezen célok elérése érdekében a település honlapján is megjelennek a turisztikai információk, amelyet folyamatosan aktualizálni szükséges, fontos ismertető táblák kihelyezése, a meglévők javítása.

8. Településünk közbiztonságának további fejlesztése

Egyrészt az utóbbi években kialakított térfigyelő kamera rendszer segítségével, mely jelenleg is továbbfejlesztés alatt áll. Másrészt a lakosságnak a tájékoztatásával, felkészítésével, a Polgárőrségünkkel és a Rendőrséggel együttműködve.

9. Közösségi élet fejlesztése

Itt is a meglévő alapokra, adottságokra építve kívánunk továbblépni. Együttműködve a lakossággal, a meglévő civil szervezetekkel, kezdeményezésekkel. A településen működő Polgárőr és Falufejlesztő Egyesületünkkel, az Ifiasszonyok Baráti Körével, a Rozmaringos asszonyok Körével, a Férfikörrel. Rendezvényeink sikeréhez az ő részvételük elengedhetetlen. Az Önkormányzat tovább bővíti a tervezett rendezvényeinek körét. (Anyák napja, Gyerek nap, karácsonyi tűzgyújtás) A településen, különösen a nyári idegenforgalmi időnyben számos rendezvény kerül lebonyolításra, mely szintén turista csalogató.

A gazdasági programmal elérni kívánt cél, hogy a 2029. évre Szentbékálla előzőekben felsorolt értékeit, kapcsolatrendszerét, intézményhálózatát, közterületeit, szolgáltatásait fejlesztve, működésében, megjelenésében, állandó lakosainak és az itt üdülőknek korszerű, jó közérzetet biztosító, európai színvonalú, fejlődő ÉLŐ település maradjon.

Az önkormányzat törekszik arra, hogy a gazdasági programjában meghatározott célkitűzéseket saját erőből és minél több pályázati forrás bevonásával valósítsa meg.

Szentbékálla Község Önkormányzatának Képviselő-testülete 27/2025. (III. 17.) önkormányzati határozatával Szentbékálla Község Önkormányzatának a 2024-2029 évekre vonatkozó Gazdasági Programját jóváhagyta.

Szentbékálla, 2025. március 20.

Istvándi Tamás
polgármester

